



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quęstio 1. Quis Lunaticus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

VERSVS 14. 15.

Et cum venisset ad turbam, accessit ad eam homo genibus pronolatus ante eum, dicens: Domine misere-re filio meo, quia lunaticus est, & male patitur: nam sepe cadit in ignem, & crebro in aquam. Et obtuli eum discipulis tuis, & non potuerunt curare eum.

QVÆSTIO I.

Quis Lunaticus?

§. 1. Pater afflicti filii accedit Christum ^{γονυπετών}, ingenua pronolatus, ut Syrus habet, super genua, nam quod Beza ait esse illud ^{καὶ δὲ γόνυ}, non aduertit, Latine nos dicere solere, pronolui in genua, etiam si id fiat, sine vlla omnino volutatione solum procidendo. Sic dicitur de Pindaro. Verba deuoluit. Dicere voluit Evangelista, parentem in genua procidisse, genibusque volutum, nec continuo surrexisse.

§. 2. Lunaticum vocat Græcè ^{σεληνιαστὴν}, agitat pro lunari scilicet influxu, Syriacè dicitur ^{ܠܘܢܐܬܝܬܐ}, quod non nisi hoc loco inuenitur, & Matth. 5. versu penultimo. Dicitur autem lunatici, qui ad Lunæ periodos morbis corripiuntur melancholicis, infania, & sub eius defectum morbo Herculeo. Nam ad mutationem humores valde immutantur. Recte igitur Origen. Medicos reprehendit, qui omnia illa humo-ribus attribunt. Verum de Lunaticis, Atrabiliariis, & eiusmodi morbis alibi actam. Qui caduco morbo laborant, videntur aliquid interdum pati, quod dæmonis malitiæ tribuendum potius, quam passioni videtur, ut obseruat Iansenius. Verum id rarum est.

§. 3. Lunaticum ergo esse ait, & Dæmoniacum: vtrumque fieri potest, ut & eo morbo correptus fuerit, & insuper a dæmone vexatus. Hoc enim fieri facile potest: vtrumque ipsum dæmon exasperat. Hieronymus arbitrat, secundum tempora Lunæ magis dæmonem seuire, ut creaturam Dei infamet, ac deinde in ipsum autorem Deum blasphemiam deriuat. Vide locum Matth. 4. Ineptè prorsus Zwinglius dæmonia vocat, die ^{Tenßlung} quasi dæmonitatem dicat, non tamen puram actionem, sed personale partim, die ^{beschwârdet} dicit die der arm Mensch hat, nam dæmonium pro omni malo accipi potest, quod nobis aduersatur. Quæ interpretatio falsa est, omnes enim circumstantiæ ostendunt, de dæmone seu damnato Angelo sermonem esse. Nec vnaquam in sacris literis dæmonium aliter accipitur. Crudelitas dæmonis ex effectu apparet, nam conicit ignem & aquam. Fortem tamen illum dominantem crudeliter, mero imperio Dominus eiecit; nam ^{non timuit} ait ^{non timuit} & cedere coactus est.

VERSVS 16. 17.

Respondens autem Iesus, ait: O generatio incredula, & peruersa, quousque ero vobiscum? usque quo patiar vos? Afferte huc illum ad me. Et increpauit illum Iesus, &

exijt ab eo demonium, & curatus est puer ex illa hora.

QVÆSTIO I.

Cur discipuli non potuerunt sanare Lunaticum?

§. 1. Causam Christus reddit: incredulitatem eorum. Marc. 9. 14. multa plura recensentur, & discipulorum cum Phariseis disputatio. Sine dubio exprobrauit, quod dæmonem elicere non possent. Generationem ^{ἀπιστον} incredulam, non credentem vocat, Syrus, & peruersam, distortā. ^{ἀσπαρμύβη} similitudinem à lignis incuruis, aut etiam oculis sumptā cum a recto deflectunt. An Patri adolescens, an Iudæis dicat? an vero discipulis? controuertitur. Marc. 9. v. 19. habetur, Qui respondens eis, id est, Patri & Iudæis circumstantibus; nam in Græco & Syro est singularis ^{αὐτῷ} ipsi. Sic Hila. Chrys. Hierony. Beda. D. Increduli Thom. Patrem non credidisse constat, cum dicat. ^{ὁ πατήρ} Si Iudæi, quid potes adiuua nos. Et tandem credit, & rogat. ^{ὅτι} Et adiuuet incredulitatem suam. Origenes ad discipulos refert: Et certe Dominus eos incredulitatis arguit. Ex Marco tamen constat scribas redargui. vers. 16. Et interrogauit scribas. Quid disputatis inter vos? Et respondens vnus e turba, &c. Cum enim irrito conatu discipuli dæmonem essent aggressi, malignosē & peruersē insultabant, quasi exinanita Christi virtute, præteritorum contemptores, peruersus animus de aliena calamitate potius gaudere, quam de successu sanationis: quæ malitia planè intolerabilis Christo visa est. Ipsi quoque Christi interrogatione perculsi conticescunt. Patrem miserabilis filii dolor exclamare cogit. Sic Hieronymus, Chrysostomus, Hilarius, Theophylactus.

VERSVS 19.

Dixit illis Iesus: Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis monti huic Transi hinc illuc & transibit, & nihil impossibile erit vobis.

QVÆSTIO I.

Quæ fides sicut granum sinapis?

§. 1. Non erant discipuli ita infideles, ut fidem omnino amiserint. Nam quod 19 versu dicit, ^{si esset in vobis fides instar grani sinapis} non pronuntiat nullam esse, sed non efficacem. In grano enim sinapeos duo consideranda sunt, paruitas, & efficacia, viresque, vtrique ex proprietate comparationes deduci solent. Visitum est enim ob diuersos effectus easdem res ad varias interdum etiam contrarias similitudines adhibere. Leo ob fortitudinem dicitur tribus ludæ, & Christus, propter rapacitatem autem & ^{nes ex vna} crudelitatem, etiam tyranni Leones appellantur ut contrariet, cum dicitur educaſſe mater vnum de leuinculis, & effectus esse Leo. didiciſſe prædam capere, & hominem vorare, sic fermentum quod mulier miscuit in farina satis tribus, significat Euangelium, Phariseorum fermentum est Hypocritis, & falsa doctrina. Hunc in modum, cum sit sinapeos magna vis & ardens, tam potest ad similitudinem trahi efficacia illa, quàm paruitas.